

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 14g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 198 alin. (2) din
Codul de executare al Republicii Moldova

CHIȘINĂU

7 februarie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 31 ianuarie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 februarie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 198 alin. (2) din Codul de executare al Republicii Moldova, ridicată din oficiu de către judecătorii Iurie Iordan, Ghenadie Lîsîi și Maria Negru din cadrul Curții de Apel Chișinău, în dosarul nr. 16rj-28/17, aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 31 ianuarie 2017, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, se află cauza penală de învinuire a lui M.T. de comiterea infracțiunii prevăzută la art. 189 alin. (6) din Codul penal.

4. Totodată, inculpatul M.T., fiind condamnat pentru săvârșirea unei alte infracțiuni, își execută pedeapsa în Penitenciarul nr. 15, Cricova.

5. În cadrul examinării cauzei penale, în scopul judecării în termene rezonabile, la 29 iulie 2016, procurorul O.P. a solicitat aplicarea în privința lui M.T. a arestului preventiv și dispunerea transferului acestuia în izolatorul de detenție preventivă (Penitenciarul nr. 13, Chișinău).

6. Prin încheierea instanței de judecată s-a dispus aplicarea în privința lui M.T. a arestului preventiv pentru un termen de 30 de zile, cu transferul acestuia în Penitenciarul nr. 13, Chișinău.

7. Ulterior, prin încheierile din 4 noiembrie 2016 și 27 decembrie 2016, arestul preventiv a fost prelungit, de fiecare dată cu câte 30 de zile.

8. Avocatul V.S. a depus recurs împotriva încheierii din 27 decembrie 2016 și a solicitat respingerea demersului procurorului privind prelungirea arestului preventiv.

9. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2017, a fost respins recursul declarat de avocat. Totodată, instanța de judecată a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate a articolului 198 alin. (2) din Codul de executare și a remis sesizarea Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

11. Prevederile relevante ale Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în M.O., 2010, nr. 214-220, art. 704) sunt următoarele:

Articolul 198

Lăsarea condamnaților la pedeapsa închisorii în izolatoarele de urmărire penală

„[...]”

(2) Dacă este necesar să se efectueze acte procedurale cu privire la o infracțiune săvârșită de un condamnat care execută pedeapsa închisorii, condamnatul, în baza mandatului de arest și/sau încheierii privind aplicarea sau, după caz, prelungirea măsurii preventive sub formă de arest a judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată, poate fi lăsat în izolatorul de urmărire penală sau transferat în el pe o anumită perioadă care nu poate depăși termenul ținerii în stare de arest prevăzut în art.186 din Codul de procedură penală. ”

12. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr.248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 176

Temeiurile pentru aplicarea măsurilor preventive

„(1) Măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a acestuia va cauza dezordine publică. De asemenea, ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

13. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii susțin că prevederile art. 198 alin. (2) din Codul de executare lezează drepturile și libertățile fundamentale ale omului, deoarece condamnatul, fiind transferat în izolatorul de urmărire penală, este supus unui regim mai sever decât cel unde își execută pedeapsa cu închisoarea.

14. De asemenea, autorii excepției susțin că persoana condamnată se află deja în custodia statului și acesta nu poate crea riscurile prevăzute de art. 176 din Codul de procedură penală, încât să-i fie aplicat arestul preventiv.

15. Potrivit autorilor excepției de neconstituționalitate, norma contestată încălcă prevederile art. 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de executare, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea atestă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată din oficiu de către judecătorii Iurie Iordan, Ghenadie Lîsîi și Maria Negru din cadrul Curții de Apel Chișinău în dosarul nr. 16rj-28/17, este formulată de subiecții abilitați cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

19. În acest context, Curtea a statuat în jurisprudența sa că orice instanță de judecată chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu

privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

20. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

21. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 198 alineatul (2) din Codul de executare, potrivit căruia condamnatul care execută pedeapsa cu închisoare poate fi lăsat în izolatorul de urmărire penală sau transferat în el pe o anumită perioadă, care nu poate depăși termenul ținerii în stare de arest prevăzut în art.186 din Codul de procedură penală, în baza încheierii judecătoarei de instrucție sau a instanței de judecată, în cazul în care este necesar să se efectueze acte procedurale cu privire la o altă infracțiune săvârșită de condamnat.

22. Autorii excepției au pretins că dispoziția contestată contravine articolului 54 din Constituție, care stabilește limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului.

23. În acest sens, Curtea subliniază că prevederile cuprinse la articolul 54 din Constituție **nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental.**

24. În speță, Curtea observă că autorii excepției nu au indicat alte norme constituționale care garantează drepturi sau libertăți fundamentale pretinse a fi încălcate prin norma contestată.

25. Prin urmare, instanța de jurisdicție constituțională nu își poate aroga competența să se pronunțe asupra unei asemenea excepții, deoarece s-ar substitui părții în ceea ce privește invocarea motivului de neconstituționalitate ridicat. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil potrivit prevederilor constituționale și legale care reglementează competența instanței de jurisdicție constituțională.

26. Ținând cont de cele menționate mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate, motiv pentru care urmează a fi respinsă ca fiind vădit nefondată.

În temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 198 alineatul (2) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, ridicată de către judecătoria Iurie Iordan, Ghenadie Lîși și Maria Negru din cadrul Curții de

Apel Chișinău, în dosarul nr. 16rj-28/17, aflat pe rolul Curții de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 7 februarie 2017
DCC nr. 16
Dosarul 14g/2017*